

Bortom horisonten

Under den vinjetten kommer Eskader/Långfärdskommittén att presentera lite fakta om färdmål som ligger lite längre bort. Som går att nå på en vanlig semester. Oftast i vanlig takt. Ibland med några längre etapper eller någon nattsegling.

Greifswald

Häng med till en Tysk kulturstad med mycket att erbjuda, som en gång tillhörde Sverige.

Ta vägen söderut till Danmark, utgå från Gedser, Danmarks sydligaste udde eller Klintholm på ön Mön. Härifrån är det dryga 30M över till östra Tyskland, öarna Hiddense, Rügen och Usedom är alla värda ett besök. Efter att ni legat i Stralsund så styr ni kosan söderut, nästan som att gå på en flod. Gena inte för mycket i svängarna, det är grunt utanför prickarna. I god tysk ordning är utmärkning och prickning föredömlig.

Det går att segla i rännen men kryssa är inte att rekommendera, dom som skall väja har ingenstans att ta vägen. Efter ett tag så öppnar sig vattnet till den stora bukten Greifswalder bodden. Här kan man sträcka ut om man vill.

Greifswald ligger mellan öarna Usedom och Rügen, i Greifswalder bodden, en bit upp i floden Ryck. Greifswalde bodden är ett litet innanhav som är ganska grunt. Men kan vid ostliga vindar bli ganska krabb, när vattnet från Östersjön pressas in. Viken där man viker upp till staden heter Dänische Wieg. När man kommer till vikens ände och floden börjar har man kommit till det lilla samhället Wieck. Där måste man passera en liten träbro, som öppnas manuellt av män klädda som på medeltiden. Väldigt pampigt, öppningarna är ca en gång i timman. Det finns hamn som går bra att ligga i vid flodmynningen Yachtclub Wieck, men man kommer lätt upp till staden. Den ligger några M uppströms och djupet är mer än 3m. Snart ser man stadens siluetter, det finns ju många fina byggnader, mera om det senare. Man kan ligga vid Hanse varvet som har hamn precis utanför varvet, eller vid marinan strax före, röd/grön skyltning, som brukligt på kontinenten.

Passa gärna på att gå en guidad tur på Hansevarvet, fråga på hamnkontoret som har hand om båda hamnarna. Vid kajerna utanför håller man på med många båtars slutmontering samt intrimning av div. instrument.

Som vanligt när man kommer till större städer så är det inte så gott om provianteringsmöjligheter i centrum. Vi gick om kring med en karta i handen och letade. Det kom fram en vänlig kvinna som pratade bra engelska och undrade vad vi sökte. Hon förklarade vägen till en shop som alla turister brukar leta efter sa hon. När vi väl kom dit så var det en butik typ, Calles, varorna var nästan bara flytande, men vi fick

fyllt på lite i barskåpet i alla fall. Som tur var så låg matbutiken vi sökte inte långt därifrån, på samma sida av floden som hamnen, någon km uppströms. Cyklar är alltid bra att ha med sig på sådana här resor.

Området runt staden är flackt, det mesta är max 20m över havet. Det ligger några kullar norr om staden i naturreservatet Eldena, som kallas Ebertberg, som är 29,5 m över havet.

Greifswald började anläggas som kolonisation vid saltkälleområdet vid Ryck, som avläggning till cisternerklöstret Eldena 1241, erhöll stadsrättigheter 1250. universitetet grundades 1456. Staden anslöt sig 1278 till samfundet av städer som senare bildade det mäktiga handelsförbundet Hansan. År 1631 erövrade Sverige staden under 30 åriga kriget, sedan har staden varit utsatt för belägring och krig otaliga gånger. Men stannat i svensk ägo fram till 1815, som en del i området svenska Pommern, (Vorpommern idag), som blev svenskt efter 30 åriga kriget.

1815, bytte Karl XIV Johan bort Pommern mot Norge.

Staden är en gammal studentstad, universitetet i Greifswald grundades 1456, tjugo år för Uppsala, alltså var Greifswalds universitet Sveriges äldsta under svensk tiden.

I början var inte läroverkets rykte det allra bästa ur kvalitets synpunkt. Bland kvarsittarna i Lund spred det sig att man kunde få en examen i Greifswald enkelt, mot betalning.

Det spred sig till hovet och Gustav III, som älskade bildning, ryckte upp universitetet ordentligt på 1700-talet. Därför hänger hans porträtt i universitetets aula än idag.

Men trots en lite dålig start har läroverken i Lund och Greifswald varit i stort samarbete och haft täta utbyten.

Universitetets nuvarande huvudbyggnad byggdes på svensktiden, 1740, talet, det står kvar och används än idag. Under svensk tiden studerade upp till 1500 svenskar i här.

Några övriga sevärdheter är: Marknadsplatsen vid rådhuset, en stor öppen plats kantad av serveringar och öl schapp, Här det full kommers ett par dagar i veckan. Platsen är kantad av historiska byggnader, flera redan från 1300-talet.

Stadsmuren, med flera befästningar från svensktiden.

S:t Nikolai katedralen, en enorm tegelkyrka, med ett nästan 100m högt torn. Här finns en minnestavla över Gustav II Adolf uppsatt. Hela staden vimlar av gamla byggnader. Även utanför finns resterna av klostret som nämndes i inledningen, Eldena, strax öster om staden i närheten av Wieck. Det var kloster fram till reformationen 1535. Sedan härjades och skövlades byggnaderna av svenska trupper i slutet av 30 åriga kriget. Blev aldrig uppbyggt igen, är numera en historisk ruin.

Greifswald hamnade under sovjetisk ockupation efter 2: världskriget, sedermera i Östtyskland. Staden klarade sig ganska bra under dom stora allierade bombningarna i slutet av kriget och var väldigt intakt vid krigsslutet. Dom flesta av kulturbyggnaderna förföll under den kommunistiska tiden. Efter Tysklands åter förening har det gjorts omfattande renoveringar och det mesta är i bra skick numera.

Kuriosa är att det finns en stor svensk förening och det arrangeras en stor Nordisk festival, den största utanför norden, Nordischer Klang, varje år i Greifswald.

I dagsläget har Greifswald en av Tysklands yngsta befolkningar och är en stor studentstad. Staden har ca 56 000 innevånare.

Har man tid så ta gärna vägen på insidan Usedom, besök Peenenmünde, ett museum från tyska raketillverkningen under 2: världskriget, som även gav start och inblick i modern rymdteknik.

Man passerar några öppningsbara broar och kan njuta av lugn och ro.

Om man inte går djupare än 1,9m så gå till Krummin, så nära en tysk naturhamn man kan komma.

Sedan kommer man ut i Stettiner haff, åter ett stort innohav. Där är det enkelt att gå norrut till Swinoujscie i Polen och sedan ytterligare norrut mot Tyskland, Danmark och Sverige.

Text och foto

Inge och Annethe Andersson

Om man behöver hjälp:

Sjöassistans fungerar, även i Tyskland, Österjösidan. Sjöräddningen i Tyskland är liknande SSRS, (Tyska sjöräddningen = DGzRS)

<http://www.dmi.dk> En av dom bästa vädersidorna.

<http://www.sejlerens.de/> Dansk/Tysk gästhamsguide

<http://www.oresundsregionen.org/32ef0029>